

HØRINGSNOTAT

Forslag til endringer i utlendingsforskriftens regler om oppholdstillatelse til praktikanter og om klagerett til personer som ikke har fått utstedt oppholdskort

1. OM OPPHOLDSTILLATELSE TIL PRAKTIKANTER

1.1 Bakgrunn

Formålet med praktikantordningen er å gi studenter mulighet til praktisk opplæring innenfor den utdanningen de har valgt. Det kan også gi næringslivet mulighet til å lære av studentene og se nye perspektiver ved det arbeidet de gjør.

Borgere fra land utenfor EØS-området kan få oppholdstillatelse som praktikant i til sammen to år etter utlendingsloven (ul) § 26 og utlendingsforskriften (uf) § 6-21:

"Praktikanter som ikke har fullført fagutdanning på videregående skoles nivå eller som ikke har fagbrev, jf. § 6-1 første ledd, kan få oppholdstillatelse i til sammen to år."

Bestemmelsen viderefører tidligere regler for oppholdstillatelse til praktikanter etter utlendingsforskriften fra 1990 med et tilleggskrav om at praktikanter ikke skal ha fullført fagutdanning på videregående skoles nivå og heller ikke ha fagutdanning. Har praktikanter slik kompetanse, skal de få tillatelse etter bestemmelsen om faglærte. Begrunnelsen for denne begrensningen er å forhindre at faglærte arbeidstakere tilbys lønnsvilkår under det nivået som ellers kreves for faglærte. Faglærte praktikanter/trainee-ansatte som fyller vilkårene, får også oppholdstillatelse etter uf § 6-1 som faglært dersom de er ansatt i Norge eller etter uf § 6-13 som utsendt faglært arbeidstaker dersom vedkommende er ansatt i utlandet under et trainee-opphold i Norge.

Ansatte i internasjonale selskaper er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse når de skal gjennomgå bedriftsintern opplæring i inntil tre måneder, se uf § 1-1 tredje ledd. Bestemmelsen omfatter også praktikanter som må anses som faglærte. Forslaget i dette høringsnotatet er ikke ment å endre reglene for ansatte i internasjonale selskaper. EØS-borgere trenger ikke oppholdstillatelse for å arbeide i Norge og kan derfor fritt ta arbeid som praktikant her.

Dagens uf § 6-21 åpner for å gi særskilte retningslinjer for søkere fra særskilt fastsatte regioner. Adgangen har ikke vært brukt, og vi foreslår at den ikke videreføres i en ny bestemmelse.

1.2. Erfaringer med oppholdstillatelse for praktikanter

UDI behandlet 322 søknader fra praktikanter etter uf § 6-21 i 2014, 349 søknader i 2015 og 375 søknader i 2016. De aller fleste søknadene ble innvilget. UDI opplyser at de fleste søkerne er studenter i Øst-Europa som ønsker å arbeide på gartnerier i forbindelse med

agronomutdanning. I 2014 var 76 prosent av søkerne fra Ukraina og Hviterussland. Andelen var økt til 86 prosent i 2016. Praktikantene har de siste tre årene vært registrert hos rundt 180 ulike arbeidsgivere i Norge. Mange av dem har hatt en eller noen få praktikanter i til sammen over tre år. Åtte gartnerier har hatt mer enn ti praktikanter over de tre årene. Praktikantene hos disse gartneriene har utelukkende vært fra Ukraina og Hviterussland. Tre av gartneriene utmerker seg med 128, 101 og 84 praktikanter i løpet av treårs-perioden.

I 2016 har UDI fått gjennomført særskilt kontroll av om praktikantene er studenter ved den institusjonen de har studiebekreftelser fra. Undersøkelsene har avdekket at et betydelig antall ikke har vært under utdanning. Verifiseringsprosessen har vært tidkrevende, blant annet fordi praktikantene i noen tilfeller skaffer en ny, forfalsket attest på at de er studenter etter at studentstatusen er avkreftet fra studiestedet. I januar 2017 behandlet UDI 37 søknader om praktikanttillatelse der de mente søkeren ikke var under utdanning i hjemlandet. I tillegg trakk 31 søkere fra Ukraina og Hviterussland sine søknader i 2016 etter at UDI begynte sine undersøkelser. Tidligere år har svært få søknader blitt trukket. UDI tilbakekalte ti oppholdstillatelser som praktikant i 2016 på samme bakgrunn.

Praktikantene søker om tillatelse i to år og kommer ofte tilbake som sesongarbeidere. Ved kontroller er det vanskelig å se forskjell på det arbeidet som utføres av praktikantene og det som utføres av sesongarbeidere. Lønnen for praktikanter som har inngått skriftlig opplæringsavtale med arbeidsgiver, skal være minst 70 prosent av satsen for ufaglært fast ansatte arbeidstakere, jf. forskrift 5. januar 2017 nr. 24 om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene.

1.3. Regelverket for praktikanter i enkelte andre land

I Sverige kan praktikanter få oppholdstillatelse dersom de deltar i internasjonale utvekslingsprogrammer gjennom organisasjoner som AIESEC, IAESTE og JUF, eller på bakgrunn av avtaler mellom Sverige og andre land om praksisutveksling. Praktikanten må være fylt 18 år og ha et skriftlig tilbud om praktikantplass. Tillatelsen gis for til sammen inntil 18 måneder.

Praktikanter som ikke faller inn under disse kategoriene, må søke om tillatelse etter de alminnelige reglene. Det innebærer krav til lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende som for svenske praktikanter.

I Danmark kan praktikanter få oppholds- og arbeidstillatelse innenfor ulike fagområder ("grønne område, sundhedsområdet og arkitektområdet"), eller dersom særlige utdannelsesmessige grunner taler for det. Det er litt ulike regler for de ulike ordningene. Formålet med oppholdet må hovedsakelig være å bygge videre på og være faglig relevant for en allerede påbegynt utdanning. Praktikanten må være mellom 18-35 år på søknadstidspunktet og lønns- og arbeidsvilkårene må være i henhold til dansk tariff for praktikanter. Oppholdstillatelsen gjelder for varigheten av praktikantoppholdet, men ikke ut over 18 måneder. Innenfor jordbruk og gartneri er aldersgrensen 18-30 år, og det er krav til språkferdigheter innen norsk, svensk, dansk, engelsk eller tysk. Her gis tillatelsen for høyst 12 måneder.

I Finland kan praktikanter få oppholdstillatelse når praksisen inngår i en mellomstatlig avtale eller et utvekslingsprogram mellom frivillige organisasjoner. Tillatelsen gis i inntil 18 måneder. Det kan også gis tillatelse til arbeid eller arbeidspraksis i inntil ett år innen et foretak etter høyskoleeksamen.

I Nederland skiller regelverket mellom "trainee" (studieformål) og "apprentice" (arbeidsformål). "Trainee" skal være under utdanning i utlandet, ha en obligatorisk praksis i et nederlandsk firma, et program for oppholdet og ha til hensikt å returnere. Tillatelsen gis for seks måneder eller ett år, avhengig av utdanningsnivået.

En «apprentice» er ansatt i et utenlandsk firma og skal få nødvendig erfaring og opplæring i et nederlandsk firma. Utlendingen skal ha tilstrekkelig grunnutdanning, det skal foreligge en utdanningsplan og stillingen skal ikke fortrenge andre ansatte i selskapet. I tillegg er det krav til lønns- og arbeidsvilkår. Tillatelsen gis for inntil to år.

EU har nylig vedtatt et nytt et direktiv for elever, studenter, trainee, au pairer (2016/801). De kan få tillatelse for inntil 6 måneder eller lenger dersom det er i samsvar med nasjonal rett. Direktiv 2016/801 er ikke EØS-relevant.

1.4. Hvem skal praktikantordningen omfatte

På bakgrunn av UDIs erfaringer vil ASD opprettholde skillet mellom faglærte og ufaglærte praktikanter, slik at faglærte får tillatelse etter § 6-1, eventuelt etter § 6-13 dersom de anses som utsendte arbeidstakere. Kravet til lønn opprettholdes, slik at lønnsnivået må ligge på tariff for faglærte eller praktikanter, avhengig av hvilken bestemmelse tillatelsen gis etter. Lønnen skal ellers være i samsvar med det som er normalt for vedkommende sted og yrke. UDI gir nærmere retningslinjer om lønns- og arbeidsvilkår.

Departementet mener videre det er behov for å gjøre endringer i vilkårene for oppholdstillatelse for praktikanter etter § 6-21. Det er grunn til å stille følgende vilkår for å få oppholdstillatelse som praktikant:

- Utdanningen utlendingen gjennomfører må være på et høyere nivå enn videregående skole
- Praktikanten må være mellom 18 og 30 år
- Det skal foreligge en plan for opplæringen
- Tillatelsen gis i utgangspunktet for seks måneder og kan forlenges i ytterligere 6 måneder, til sammen ikke mer enn 12 måneder.

Nærmere begrunnelse for endringsforslagene:

1.4.1 Kravet til kompetanse

Formålet med praktikantbestemmelsen er å gi personer mulighet til nødvendig opplæring/praksis under utdanningen. Praksisplasser kan gi verdifull arbeidserfaring til personer i mange lavt kvalifiserte grupper som opplever vanskeligheter med å få fotfeste i det norske arbeidsmarkedet. Det er i dag mangel på praksis- og lærlingplasser for personer som allerede bor i Norge. Mangel på lærlingplasser er trolig en viktig grunn for høyt frafall i videregående skole. ASD ser derfor ikke behov for at praksisplasser skal kunne tildeles til personer fra land utenfor EØS-området når disse er under utdanning på videregående-

skole-nivå eller lavere. Departementet foreslår derfor å avgrense bestemmelsen til personer/praktikanter som er under høyere utdanning. Dette samsvarer også med hvem som anses som traineer etter EUs direktiv 2016/801.

ASD ser at enkelte utdanninger som er på videregående skoles nivå i Norge, skjer på et høyere nivå i utlandet. I slike tilfeller skal utdanningen vurderes å være på videregående skoles nivå. Vilkårene for oppholdstillatelse som praktikant vil da ikke være oppfylt.

En person som har fullført en bachelorgrad og som holder på med en mastergrad, skal anses som faglært. Det er i tråd med faglærtbestemmelsen at personer som har fullført en grad, skal anses som faglærte selv om de fortsatt er under utdanning.

1.4.2 Aldersgrense

I dag er det ingen spesielle regler om praktikantenes alder. Utlendingsforskriftens generelle bestemmelse om alderskrav, § 6-32, har to ulike aldersgrenser. Etter første ledd må personer som får tillatelse etter kapittel 6, være fylt 15 år på vedtakstidspunktet - etter annet ledd, 18 år på søknadstidspunktet. Det gjelder ingen øvre aldersgrense. ASD ønsker å begrense muligheten til å få oppholdstillatelse som praktikant til personer som er mellom 18 og 30 år. Dette er i tråd med formålet med bestemmelsen, altså å gi personer under utdanning nødvendig opplæring underveis i utdanningen. Det er også flere andre nordiske land som har en nedre aldersgrense på 18 år. Departementet foreslår derfor å innta praktikantbestemmelsen, altså § 6-21, i henvisningen i § 6-32 annet ledd. Den øvre aldersgrensen på 30 år vil framgå av rundskriv, slik tilfellet er for au pairer.

Det gjelder også en nedre aldersgrense på 18 år for au pairer. Denne framgår ikke av forskriften. Når § 6-32 nå blir endret, foreslår vi av informasjonshensyn også å vise til au pair-bestemmelsen, § 6-25.

1.4.3 Opplæringsformål

Som tidligere skal hovedformålet med arbeidet som tilbys, være opplæring i et yrke. I følge UDIs rundskriv, RS 2010-100, kreves det at "arbeidet er av vesentlig betydning for søkerens kompetanse og inngår som en naturlig del av hans eller hennes yrkesutdanning."

Departementet ønsker at dette skal komme tydeligere fram i bestemmelsen. I tillegg mener vi at søkeren skal framlegge en opplæringsplan sammen med søknaden. En slik plan vil gjøre det enklere å skille faste ansatte fra praktikanter.

Planen bør gi en oversikt over hvilken opplæring praktikanten skal motta og hvorfor dette har betydning for den utdanningen som gjennomføres. Vi mener at det er mest hensiktsmessig at UDI gir retningslinjer om innholdet i opplæringsplanen.

1.4.4 Tillatelsens lengde

To år er lang tid. De fleste andre land bruker mindre tid på praktisk opplæring. EUs utgangspunkt er 6 måneder. De nordiske landene har 12-18 måneder. Departementet foreslår at oppholdstillatelse til praktikanter gis for 6 måneder med mulighet til forlengelse i ytterligere 6 måneder.

Etter ASDs vurdering er det ikke nødvendig å endre reglene om varigheten av tillatelsen i forskriften kapittel 10. Etter § 10-16 fjerde ledd gis tillatelse etter nærmere retningslinjer fastsatt av UDI. For å forlenge tillatelsen må vilkårene fortsatt være oppfylt, og varigheten av en fornyet tillatelse må være innenfor den tidsrammen som den aktuelle bestemmelsen fastsetter, jf. §§ 10-20 og 10-21.

1.5. Opplæring av enkelte utenlandske arbeidstakere

Verken utlendingsloven eller -forskriften har tillatelser som passer godt når utlendinger som er ansatt i utenlandske selskaper i utlandet, har søkt om oppholdstillatelse i Norge for å få opplæring som er nødvendig for deres yrkesutøvelse. Dersom selskap i Norge har produsert teknisk utstyr på oppdrag for et utenlandsk selskap hvor utlendingen er ansatt, kan vedkommende ha behov for opplæring i bruk av utstyret i Norge. Utlendingene er ikke under utdanning i hjemlandet og faller derfor utenfor praktikantbestemmelsen. I enkelte tilfeller har det vært ønskelig å gi oppholdstillatelse i slike tilfeller.

I dag åpner UDIs rundskriv 2010-100, om oppholdstillatelse til praktikanter, for å gi oppholdstillatelse, se pkt. 2.1:

"Tillatelse som praktikant kan også etter en konkret helhetsvurdering gis til personer som skal få yrkesopplæring i Norge, selv om disse ikke er under utdanning ved en utdanningsinstitusjon i hjemlandet. Det er da et vilkår at søkeren er ansatt i en bedrift i hjemlandet og praktikantoppholdet er av vesentlig betydning for søkerens videre utøvelse av yrket i hjemlandet. Videre bør praktikantoppholdet være omfattet av en kontrakt mellom bedriften søkeren er ansatt i hjemlandet og stedet søkeren skal ha praksisplass ved i Norge"

Departementet ønsker å opprettholde muligheten til å gi oppholdstillatelse i disse tilfellene. Slik tillatelse skal bare gis helt unntaksvis på bakgrunn av en konkret helhetsvurdering, hvor de momentene (ikke uttømmende) som framkommer av UDIs rundskriv inngår:

- Om oppholdet kun innebærer opplæring, ikke arbeid
- Om opplæringen er en del av et offentlig støttet bistandsprosjekt
- Om opplæringen er nødvendig for en norsk bedrift videre utvikling i utlandet og gjennomføring av kontrakter med utenlandske kontraktpartnere (for eksempel ved at søkeren skal læres opp i utstyr/teknologi som den norske bedriften har levert til søkerens arbeidsgiver)
- Oppholdets varighet

Muligheten for å få oppholdstillatelse for slik yrkesopplæring bør framgå direkte av forskriften, se utkast til nytt annet ledd i uf § 6-21. UDI gir nærmere retningslinjer.

1.6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet antar at forslagene ikke har særlige økonomiske og administrative konsekvenser for forvaltningen. Når vilkårene for oppholdstillatelsen begrenser personkretsen til personer som tar høyere utdanning, kan vi forvente færre søkere etter praktikantbestemmelsene. Mange av de tidligere søkerne vil trolig i stedet søke om sesongarbeidstillatelse innen de samme næringene – noe som vil være en riktigere tillatelse ut fra det arbeidet som skal utføres. Endringsforslagene vil kreve endringer i Datasystemet for utlendings- og flyktningssaker (DUF). Departementet legger til grunn at forvaltningens kostnader kan dekkes innenfor gjeldende budsjetter.

2. KLAGERETT ETTER Å HA BLITT NEKTET OPPHOLDSKORT

2.1 Bakgrunn

EØS-borgeres rett til innreise og opphold er regulert i særreglene i kapittel 13 i utlendingsloven og kapittel 19 i utlendingsforskriften. Loven og forskriften gjennomfører direktiv 2004/38/EF av 29. april 2004 om unionsborgere og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium. Norge fjernet systemet med å utstede oppholdstillatelser for opphold utover tre måneder ved iverksettingen av direktivet, og innførte en registreringsordning for EØS-borgere. For tredjelandsborgere som er omfattet av direktivet på grunn av familietilknytning til EØS-borgere, ble det innført en ordning med oppholdskort som erstattet tidligere oppholdstillatelser, se loven § 118 og forskriften § 19-23 og § 19-24. Disse administrative ordningene innebærer forenklinger sammenliknet med tidligere oppholdstillatelser. Som etter tidligere praksis skal manglende registreringsbevis eller oppholdskort ikke ha betydning for retten til opphold. Oppholdsretten er betinget av at EØS-borgeren og familiemedlemmene fyller vilkårene for opphold.

Norge mottok 16. mars 2016 en henvendelse fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA) om manglende klageadgang for tredjelandsborgere som etter søknad ikke får utstedt oppholdskort som familiemedlem til EØS-borger. ESA mener at Norge ikke oppfyller direktivets saksbehandlingsgarantier overfor tredjelandsborgere som har fått beslutning om at de ikke får oppholdskort. ESA mener at dagens ordning – klagerett i saker om oppholdskort gjennom et bortvisningsvedtak - kan være i strid med saksbehandlingsgarantiene som følger av direktivet, da den ikke omfatter alle søkere.

2.2 Gjeldende rett

2.2.1 Klagerett etter norsk lov

En tredjelandsborger som er familiemedlem til en EØS-borger, skal ha et oppholdskort ved opphold i mer enn tre måneder i Norge. Tredjelandsborgeren kan enten søke fra Norge eller fremme søknad fra hjemlandet gjennom en utenriksstasjon.

Lovens § 118 gir regler om oppholdskort for utlendinger med oppholdsrett etter § 114 som ikke er EØS-borgere. Forskriften §§ 19-23 og 19-24 gir nærmere bestemmelser om framgangsmåte, saksbehandling og utstedelse av oppholdskort for henholdsvis familiemedlemmer, tjenesteytere og etablerere. UDI kan gi nærmere retningslinjer om hvordan og når fornyelse av oppholdskortene skal skje. Det følger direkte av uf § 19-23 tredje ledd at avgjørelser om ikke å utstede oppholdskort ikke kan påklages. Søkerens klagerett er ivaretatt ved at Utlendingsdirektoratet samtidig fatter et bortvisningsvedtak som gir klageren mulighet til å klage på hele saken, jf. ul § 121 bokstav b).

Ot.prp. nr. 72 (2007-2008) begrunner det slik: *"det å skrive ut registreringsbevis og oppholdskort er i prinsippet ikkje avgjerdande for opphaldsretten fordi denne berre blir regulert av føresegna om opphaldsrett. Avgjerda om utskrivning vil derfor ikkje vere eit enkeltvedtak etter forvaltningslova."*

Høringsnotatet til utlendingsforskriften av 23. mars 2009 sier om § 19-23: *Dersom myndighetene nekter å skrive ut oppholdskort, har ikke vedkommende oppholdsrett i landet. Avgjørelsen om å ikke skrive ut oppholdskort er ikke et enkeltvedtak som kan påklages. Søkerens klagerett er ivaretatt ved at utlendingsmyndighetene da må reise sak om bortvisning før utlendingen eventuelt kan sendes ut av landet. Vedtak om bortvisning er et enkeltvedtak som kan påklages på vanlig måte.*

Tredjelandborgere som søker fra utlandet, får ikke bortvisningsvedtak i samme sak når de ikke søker fra Norge. For personer som søker fra utlandet, er det et skille mellom utlendinger som må ha visum, jf. uf § 3-8, og de som ikke trenger visum. Personer som trenger visum og fyller vilkårene for oppholdsrett etter EØS-reglene, kan få innreisevisum til Norge. Dersom personen ikke fyller vilkårene for oppholdsrett, vil vedkommende få avslag på visumsøknaden. Avslag på visumsøknad gir klagerett. Klagebehandlingen vil omfatte en vurdering av om vilkårene for oppholdsretten var til stede.

En gruppe som ikke har en reell klagemulighet, er personer som ikke trenger visum og søker fra utlandet. Dersom personen forblir i utlandet, er vedkommende etter dagens regler henvist til å framsette ny søknad, som vil bli vurdert på samme nivå som tidligere søknad.

2.2.2 Saksbehandlingsgarantiene etter direktivet

Det framgår av direktivets fortale punkt 26 og artikkel 15 at EØS-borgere og deres familiemedlemmer som er nektet innreise eller opphold i et vertsland, under alle omstendigheter skal ha klageadgang.

Etter direktivets artikkel 35 kan et medlemsland treffe nødvendige tiltak for å nekte, oppheve eller tilbakekalle rettigheter etter direktivet ved misbruk av rettigheter eller bedrageri, f.eks. proformaekteskap. Utlendingsmyndighetene kan derfor avslå en søknad om oppholdskort dersom de mener den oppgitte familierelasjonen er proforma. Beslutningen skal stå i forhold til og være underlagt saksbehandlingsgarantiene i direktivets artikkel 15, jf. artiklene 30 og 31. Saksbehandlingsgarantier etter direktivet omfatter retten til skriftlig og grunnlagt vedtak, klage- og omgjøringsadgang, utsatt iverksettelse av vedtaket og utreisefrist som ikke er mindre enn en måned.

2.3. Vurdering

Når tredjelandborgeren får avslag på søknad om oppholdskort, oppfylles saksbehandlingsgarantiene etter direktivet ved at UDI fatter et bortvisningsvedtak i samme vedtak, jf. tidligere beskrivelse. Dette gjelder ikke for tredjelandborgere som fremmer søknad fra utlandet. Det er registrert 81 avslag på søknad om oppholdskort etter ul § 114 i perioden januar 2015 til mai 2017. 68 av søknadene ble fremmet ved norsk utenriksstasjon. Som tallene viser, er det en stor del av dem som får avslag som ikke har en reell klagemulighet etter dagens regler. Denne gruppen faller dermed utenfor dagens klageordning.

Andre EU-land har innført klagerett til tredjelandsborgere som får nektet oppholdskort etter EØS-reglene¹. Departementet ønsker å gjøre rettstilstanden lik for alle disse søkerne og gi alle klagemulighet ved å endre uf § 19- 23 og § 19-24.

Selv om avgjørelsen om ikke å skrive ut registreringsbevis og oppholdskort ikke regnes som enkeltvedtak, jf. 2.2.1 ovenfor, foreslår departementet å behandle dagens avgjørelser som enkeltvedtak og innføre en generell klagerett. Det gir alle klagerett og vil være en enklere regel både for søkerne og forvaltningen. Da vil det ikke lenger være nødvendig med et bortvisningsvedtak i tillegg til negativ avgjørelse/vedtak fordi klageretten uansett vil være sikret. Når utlendingsmyndighetene nekter å utstede oppholdskort, vil de samtidig fastsette en utreisefrist som medfører en plikt til å forlate landet. Det forenkler saksbehandlingen. Denne løsningen innebærer like rettigheter for søkerne, uavhengig av om de fremmer søknader fra Norge eller fra utlandet. For dem som søker fra Norge, vil rettighetene også bli slik de er for andre utlendinger som søker om tillatelse etter det ordinære regelverket og får avslag – et resultat som altså innebærer en plikt til å forlate landet.

En slik ny ordning vil samtidig redusere statens utgifter til fritt rettsråd – noe søkerne får rett til slik praksis er i dag, jf. ul § 92 første ledd.

2.4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Det er avslag på søknader om oppholdskort fra tredjelandsborgere fremmet fra norske utenriksstasjoner som i hovedsak vil bli påvirket av endringen. I dag kan denne gruppen bare fremme ny søknad dersom de får avslag på søknad om oppholdskort ved første gangs søknad. De får da behandlet sin sak på samme nivå som forrige gang, ikke i en klageinstans.

For øvrig er det vanskelig å anslå hvor mange flere saker UDI vil få til behandling ved innføring av klagerett på avslag på søknader om oppholdskort. Med samme nivå på innkomne saker antar UDI at endringen ikke vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser utover det som er nevnt i avsnittet ovenfor om forenkling i saksbehandlingen og reduserte utgifter til fritt rettsråd. Ved å behandle avgjørelsene som enkeltvedtak blir behovet for systemtilpasninger enklere fordi Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker (DUF) allerede er tilrettelagt for klagebehandling av enkeltvedtak. Departementet legger til grunn at økonomiske og administrative konsekvenser kan håndteres innenfor gjeldende budsjetttrammer.

3. Utkast til endringsforskrift

Forslag til ny § 6-21 *Oppholdstillatelse til praktikanter*

Praktikanter som ikke er faglærte, jf. § 6-1 første ledd, eller som har tatt fagutdanning forut for høyere utdanning, kan normalt få oppholdstillatelse i seks måneder og ikke mer enn til sammen ett år. Formålet med oppholdet må hovedsakelig være å bygge videre på og være faglig relevant for en allerede påbegynt utdanning på et høyere nivå enn videregående skole. Uavhengig av disse begrensingene kan oppholdstillatelse også gis når praktikanten er formidlet på bakgrunn av mellomstatlige avtaler som Norge er forpliktet av.

¹ Danmark, Storbritannia og Sverige

Unntaksvis kan utlendinger som ikke er under utdanning, få oppholdstillatelse etter denne bestemmelsen når de skal gjennomgå yrkesopplæring i henhold til kontrakt inngått mellom deres arbeidsgiver og selskaper i Norge.

Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer om oppholdstillatelse etter første og annet ledd, herunder om opplæringsplan og krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Forslag til § 6-32 annet ledd:

For å få oppholdstillatelse etter § 6-21, § 6-25, § 6-29 og § 6-29a, må utlendingen være fylt 18 år på søknadstidspunktet.

Forslag til ny § 19-23 tredje ledd:

Avgjørelse om ikke å utstede oppholdskort behandles som enkeltvedtak og kan påklages.

Forslag til ny § 19-24 tredje ledd:

Avgjørelse om ikke å utstede oppholdskort behandles som enkeltvedtak og kan påklages.